

مەرەكەمىز ۰ دۋان ـ ۋ

دۋان ـ ۋ دەمالسى كەزىندە رايونىمىزدىڭ جەر ـ جەرىندە مادەنىيەت ـ ساياحات قىمىلى مول بولادى

□ انار بۇلت \ شېنجاڭ گازەتىنىڭ تىلشىسى ياۋ گاڭ

قىاق كۇرئىش ئۇيۇ، ايداعارشا قايىق جارسى، مۇزىكا مەرەكەسى، تورسىلداق ويىنى ... دۋان- ۋ مەرەكەسى كەزىندە شىنجاڭنىڭ جەر ـ جەرىندە باي ماز مۇندى، چاڭشا فورماداعى قىمىلدار وتكىزىلىپ، ادام- داردىڭ جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ۋ داسئورلى ما- دەنيەتنىڭ باۋرامدىلىغىن سەزىنىپ، وتباسى ـ وتان سۇيىسەنشىلىگىن ساۋلەلەندىرۈنە مۇمكىندىك جاسايدى .

6 ـ ايدىڭ 21 ـ كۈنى ۋۇشۇرپان اۋدانى يانچۇانچى كورنىسى ۋوڭرى قايىق جارىسىن وتكىزىپ، جۇرتتى ونەرلەرىن كورسەتۋەگە باۋرادى . ”بۇلاق قالاسى ۋۇشۇرپان ۰ قىياق كۇرئىش شاتىئىمىنا بىرگە شومۇ“ 2023 ـ جىلغى ۋۇشۇرپان اۋدانى دۋان ـ ۋ مەرەكەسى جەل- لەس قىمىلى وسى ارادا وتكىزىلدى . قايىق جا- رىسىنان سىرت، كورنىسى ۋوڭرى تاغى سايا- حاتشارلاردى قىياق كۇرئىش ئۇيۇ جارىسنا قاتە- نامۇعا ۋىسىنى تەپ، ”بۇلاق قالاسى ۋۇشۇر- پان، قىياق كۇرئىش شاتىئىمىنا بىرگە شومۇ“ فو- توسۇرەت كورمەسىن وتكىزىپ، تاماشا سۇرەت- تەرەمەن ۋۇشۇرپان اۋدانىنىڭ جەرگىلكىتى سالت- ساناسى، تابيعي كورنىسىن ايگىلەدى . مەرەكە كەزىندە اۋات اۋدانى دولان تاپياسى كورنىسى ۋوڭرى ”استاۋشا“ نناۋا قايقتىڭ ېمىر ئتۇرى) ھەمۇ جارىسىن وتكىز- بەكتى، وسى كورنىسى ۋوڭمىرنىڭ جاۋاپتە- سى ۋاڭ شياۋيىڭ بىلاي دەپ تانىستىردى؛

جارسقا قاتناساتىن ساڭلاقتار وسى اۋدانىنىڭ ۋارقايسى اۋىل ـ قالاشىئىمىنان تاڭالدىغان . جارسى كورنىسى ۋوڭمىرنىڭ سۇ ايدىنىسدا وتكىزىلەدى، جارسى جولىنىڭ ۇزىندىغى 500 مەتر، ”استاۋشا“ ھەسپ كومبەگە ەڭ تەز جەت- كەندەر جەڭەدى. مۇنان سىرت، كورنىسى ۋوڭمىرى ”سۇيىسەنشىلككە تولى دۋان- ۋ ۰ اۋان رەڭدى ۋجىپ ۋورپ تىلەك تىلەۋ“ قىمىلنى وتكىزەدى، ساياحاتشىلاردىڭ اۋان رەڭدى ۋجىپ ۋورپ، تورائغىما بايلاپ تىلەك تىلەۋىنە بولادى. ”قىمىلدىڭ ماقساتى كوپىشلىككە دۋان- ۋ مەرەكەسىنىڭ قويۇ مادەنيەت رايىن سەزىندىرۇ“ ، ـ دەدى ۋاڭ شياۋيىڭ.

حوتان ايپەمىنىڭ ۋارقايسى اۋدان ـ قالالارى اۋان ئتۇرلى مادەنيەت جانە سايا- حات قىمىلىن وتكىزەدى. حوتان قالاسى كۇنلۇن كولى باقشاسىندا ”جەلگى سالتىيەن كەزەدەسۇ“ خانقۇ كىيىپ كولدە سەيلەدۇ، ”اسەرلى سەزىمگە تولغان دۋان ـ ۋ دارىستان بىيگە باسىپ، ايداعار كوككە ۇشتى“ ايداعار ـ ارسە- تان ېيىي جانە اشەكەيلى دويقا تالاسۇ ويىنى، ”دۋان- ۋ حوش ۋيىسىتى دورباشامى، مول سۇيىسەنشىلك“ حوش ۋيىسىتى دورباشا جاساۋ، حوش ۋيىسىتى دورباشا تارتۇ ھتۇ سياقتى 15 ئتۇرلى قىيىل وتكىزەدى. حوتان اۋدانى ”سالت ـ سانادان ۋلاززاتتەنىپ، ەڭ كورىكتى ۋدامدى قىياق كۇرئىش قىستامىيەن قاۋشۇ“ ۋ 2023 ـ جىلغى حوتان اۋدانى اۋىل- قىستاق ساياحاتى مادەنيەت مەرەكەسى، اۋتو- كولك الاڭدىق جارىسى، سالت- سانا قىمىلى كورمەلىك قويىلمىى سياقتى قىمىلداردى وتكە-

زەدى . شەريا اۋدانى 2023 ـ جىلغى كۇنلۇن تاۋى مادەنيەت ـ ساياحات مەرەكەسى جانە ساحارا مۇزىكا مەرەكەسى قىمىلىن ۇسىنىپ، ساياحات قىمىلى مەن كۇنلۇن تاۋى مادەنيە- تىن ۇزارا بىرلەستىرىپ، ۋجۇز كولىكپەن اسپان جولىن ساياحاتتاۋ، الاۋ كەشى، دالادا تۇنەۋ سياقتى جەللىس قىمىلداردى وتكىزىەك. ”دۋان- ۋ مەرەكەسى دەمالسىندا ناپاۋ ماڭدى ساياحاتتايتىن ساياحاتشارلاردى نەگىزە تەكسەن جاعايداعا مەزھەس، ېمىز اۋىل ـ قىستاق ساياحا- تىن، سەيىل ـ سەرۋەن ساياحاتىن توڭمىرەكتەيى وتىرىپ، ئتۇرلى مادەنيەت ـ ساياحات قىمىلىن ۇسىنىپ، قالا مەن اۋىلدىڭ بىرلەسپ قىمىلداۋى ارقىلى بۇقارانىڭ دەمالستاعى تۇرمىسىن بايە- تامىز“ ، ـ دەدى حوتان ايپاقتق مادەنيەت، دەنە تاريبە، راديو ـ تەلەۋىزيا جانە ساياحات مەكەمەسى جالپىلاستىرۇ، اۋىس ـ كۇيىسى، ۇگت ۋبولمىنىڭ باستىي لىۋ جىن.

6 ـ ايدىڭ 22 ـ 23 ـ كۇندەرى شىنجاڭ اۋىل شارۋاشلىغى كورمە باقشامى ركەس ـ تىركەس 2 كۇن وزگەشە شىراق سالتاناتى ويىنىن قويدى. ۋيىمىداستىرۇشى جاق لىۋ ياڭ كاسپىنىڭ ۇجىمەن ۇسىنىس تەپ، ڭداسئورلى تورسىلداق نەگىزىندە وعان ”دىبىس، مۇزىكا، جارىق، ساۋلە، كورنىسى، سۇيىسەنشىلك“ سياقتى ەلەمەنتتەردى قوسىپ، 100 مەتىردەن اساتىن ۇلكەن تورسىلداق شەبىن تۇلعالادى، بۇل ۇلكەن جارىس دەڭگەيىندەگى كاسپىنىڭ تورسىلداق باعدار لاماسىنان قالسىپايدى .

تىيانشان بوعدا كولى كورنىسى ۋوڭمىرى ”كوڭلىدى دۋان ـ ۋ ۰ قىياق كۇرئىشنىڭ حوش

ۋيىسى اڭقىغان ياۋچى“ قىمىلىن وتكىزىەك، ساياحاتشىلاردىڭ كورنىسى وڭمىرىندە خانقۇ سانگەرلىگىن تاماشالاۋىنا، ارىستان ېيىي ويە- نىن كورۇنە، ۋسوز جۇمباعىن شەشۇگە قاتە- ناسۇنا بولادى، حوش ۋيىسىتى دورباشا سياقتى شامىن تارتۇلارعا دايە بولۇ ورايى بار . كورنىسى وڭمىرىندە تاغى 8 ـ كەزەكتى ازبا ـ تىنىق مۇحبت ۋوڭمىرى ساۋدا شۇيۋانى شىنجاڭ سايسى جاريالاۋ جارىسى ”تىيانشان 50“ جارىسى وتكىزىلەدى، سول كەزەدە 700دەن استام دالالىق جۇگىرۇ ساڭلاقتارى جارسقا قاتىناسادى .

شونجى اۋدانى تۇڭمىش كەزەكتى شىنجاڭ ولەڭ تەاتىر اۋىس ـ كۇيىس كورمە- لىك قويىلىم قىمىلىن وتكىزەدى، اۋتونوميالى رايوندىق ادەببەت ـ كوركومونەرشلەر بىر- لەستىگى التىن تورائغى ولەڭ كوركەمونەر ۋيىرمەسى، شونجى باس ەگىس الاڭى 23 ـ لىان ولەڭ ۋبانئىسى جانە سانجى حۇيزۇ اۋ- تونوميالى وىلىسىنىڭ ۋارقايسى اۋدان، قالاسى بولسپ جىيىنى 9 ويىن قويۇ اترەتى تارتىمدى ويىنلاردى ۇسىنادى .

ماڧىڭ ـ و ساياحات سايتىنىڭ ساناعىندا كورسەتىلۇىشە، دۋان ـ ۋ مەرەكەسى دەمالسىندا شىنجاڭنىڭ ساياحات ورنلەۋى بىلىتىرىعدان %126 جوعارى بولغان . سايرام كولى كورد- نىسى ۋوڭمىرى ، نارات كورنىسى ۋوڭمىرى ، قاناس كورنىسى ۋوڭمىرى سىندى 3 جەر دۋان ـ ۋ مەرەكەسىندە مەملەكەت بويىشنا ال- دىڭغى 10 قاتارداعى جۇرت قىزىنغانن ۇزىن لەنيالى كورنىسى ۋوڭمىرى تىزىمىنەن ورنىلدى .

سۇيىسەنشىلككە تولى دۋان ـ ۋ مەرەكەسى

6 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى بالاقايلار قىياق كۇرئىش ئۇيۇيدى ۋيىرەنۇدە . سول كۇنى ۋۇرمىجى قالاسى سايباق رايونى فۇرۇڭشىياڭ الەۋمەتتىك اۋماعى ”قىياق كۇرئىش ئۇيىپ، تىلەك باعاشتاۋ“ قىمىلىن وتكىزدى، ۋار ۇلت بۇقاراسى بىرگە قىياق كۇرئىش ئۇيىپ، اڭگىمەلەسپ، دۋان ـ ۋ مەرەكەسىن قارسى الدى .

□ سۇرەتتى انار بۇلت \ شىنجاڭ گا. زەتىنىڭ تىلشىسى چىن مەيخۇا تۇسىرگەن

تىسقارى جۇرگىزۇ توسىپمالي دامىعان سىرتقى ساۋدانى جوعارى ساپالى دامىتۇ اۋقە- مىن تۇلالاۋ كەرەك.

اۋتونوميالى رايوندىق ساۋدا ىستەرى مەڭگەرەمىسى پارتيبا ياسشلىق گىرۇپپاسىنىڭ شۇجىي، مەڭگەرەمنىڭ ورنىباسار باستىي لى شۋان مىنانى ۋىلىدىردى؛ كەيىنگى جارتى جىلدا باقشار رايونى تۇعىرلارنىڭ سىرتقا ھەسك اشۇداعى سەلبەستىك جاساسۇ دەڭگەيىن قۇلىشنا جوعارلاتىپ، 2023 ـ جىلغى (جۇڭگو) ازبا ـ ھۇروپا تاۋار ساۋدا جارىمەڭگەسى، قازاقىستان ـ جۇڭگو شىنجاڭ تاۋار جارىمەڭگەسى، وزبەكىستان ـ جۇڭگو سىياقتىلاردى جوعارى ساپالى داينىدالىپ وتكىزەمىز . سونداي ـ اق جەرگىلكىتى ورنىنىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىگى قىزمەت گىرۇپپاسى مەھانىزىمىنەن تولىق پايدالانىپ، توڭمىرەكتەكى ەلدەردىڭ بر- گەلەس وڭمىرلەرىمەن ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىگىن، اۋىس ـ كۇيىسىن كۇشەيتە- مىز؛ كاسپيورنىاردى ”ېمىر بەلدەۋ، ېمىر جول“ بويىنداعى ەلدەر مەن وڭمىرلەردىڭ بازارىن ئلگەرلەي اشۇعا، شەتەلدەردە قارجى قوسۇدى كوپ نەگىزدى ورستەتۇ- گە، ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىگىندەگى دوستار شەڭبەرىن ۇزدىكىسىز كەڭەيتۇگە جەتەكتەيمىز .

”جاپونىا قالا نۇرىعىندارنىڭ شىنجاڭغا ساپارى“ بويىشنا العاشقى توپتاعى ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋيىرمەسى شىنجاڭغا كەلدى —

”بىز شىنجاڭدا ساياحاتتاۋعا ايرىقشانتىزارمىز“!

□ انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتىنىڭ تىلشىسى لي جيا ـ ني

ۋسىزدى كورىكتى شىنجاڭنىڭ ماقتان ەتەرلىكتەي كەلبەتىن ۋوز كوزمىگىز ـ بەن كورۇگە، باستان كەشسۇگە ۇسىنىس ەتەمىز .6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى ”جاپونىا قالا نۇرىعىندارنىڭ شىنجاڭغا ساپارى“ بويىشنا العاشقى توپتاعى ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋيىرمەسىندەگى 20 ادام شىنجاڭغا جەتىپ، 8 كۇندىك ەكسكۇرسىيا، سا ـ پارىن باستادى .

”ەرەكشە قايران قالدىق!“ ، ”مۇراجايدا ساقتالغان زاتتار كوپ ەكەن!“ ... 6 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋيىرمەسىنىڭ مۇشەلەرى اۋتونوميا ـ لى رايوندىق مۇراجايدى ەكسكۇرسىيالاعاندا سۇرەتكە تۇسىرە ۋجۇرىپ، تاڭدانىس ۋېلىدىردى . ەكسكۇرسىيا اياقتاغاننان كەيىن، جاپونىالىق ساياحات ـ شى دۇيۇ يوۋمەي ۋوزى تۇسىرگەن بەينەجازبانى الەۋمەتتىك جەلى تۇغە- رىندا ۋبولستى ۋارى وسى بەينەجازبا جاپونىا خالىقنىڭ شىنجاڭدى اناعۇرلىم شىناي تۇسۇنە، شىنجاڭنىڭ كەرەمەتىن سەزىنۇنە مۇمكىندىك جاسايتىندە ـ ھىن ۋېلىدىردى .

”بۇگىنگى بەيىت تە تىنىش ورتادا تۇرغانمىگىزدا كەزىندە وسى وڭمىردە كوپتەگەن لاڭكەستىك شاپۇىل وقىعاسى تۇلغانى ويىمىزغا مۇلدە كەلمەيدى، ېمىز جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ شاراسىنىڭ قاچەتتىلىگىن تولىق تۇسىندىك“ . وسى كۇنى شىنجاڭ خالىقارلىق ۋماجىلىس ـ كورمە ورتا ـ لىغىندا جاپونىالىق ساياحاتشى شانقۇ ياڭجى ”شىنجاڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ كۇرەسى نەگىزگى تاقىرىپتىق كورمەسىن“ ەكسكۇرسىيالاعاننان كەيىن بىلاي دەدى: جۇڭگو مەدىالارىنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جەتەستىكتەرىن كوبرەك ۇگىتتەپ، شىندىق ارقىلى يىتەرەنتتەگى شىنجاڭغا ساپاتىن وتىرىك ـ وسەكتەردى توپتارىپ تاستاۋىن ۇمىت ەتەمىن . جاپونىالىق ساياحاتشى زىنتيان كۇيىشنىڭ ۋوسپىرىم كەزىندە ـ اق جۇڭ- گوغا ساياحاتتاي كەلۇ ويى بار ەكەن، وسى رەت بالاسىمەن بىرگە شىنجاڭغا كەلىپ ارمانىنا جەتۇدەن تىس، بالاسىنىڭ كوز اياسىن كەڭەيتىپ، وعان جۇڭگو ـ نى تۇسىندىرمەك بولپتى . ”بۇرىن شىنجاڭغا قاتىستى كەيىىر ۇنامسىز خابارلاردى كورگەن ەدىك، كەلۇدەن ئلگەرى بالام حاۋپتىمى ـ عوي دەپ الاڭداعان ەدى“ ، ـ دەدى زىنتيان كۇيىشى، ـ ايتسەدە نەبارى ېمىر كۇندىك كەشسرمە ارقىلى بۇل ارانىڭ قوعامى جارىسەمدى، خالىقى نقىلاستى ەكەندىگىن سەزىندىك .

كوپ ئتۇرلى جاعرإيالىق كورنىسى شوعىرلانغان، كوپ ئتۇرلى كورد ـ نىستى ېمىر جولدا تاماشالاۋعا بولاتىن تىيانشان بوعدا كولى كورنىسى وڭمىرىند ـ ەدە ۋموپ ـ ۋمولدىر كول سۇي جاقۇتتاي جارقىرايدى، توڭمىرەگى قارلى تاۋمەن قورشالىپ، كوكوراي شالىغىمەن كومەكرلىگەن، تاۋ مەن سۇدىڭ ارا ـ سىندا جۇرگەن ادام سۇرەت نىشىندە سەيلىدەپ جۇرگەندەي سەزىنەدى. كوركەم كورنىسى ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋيىرمەسىنىڭ مۇشەلەرىن ۋلسىن ـ ۋلى سۇرەتكە ئتۇسىرىپ ەستەلىك ەتۇگە باۋرادى . كوپشىلك بىلاي دەستى: شىنجاڭنىڭ كوركەم كورنىسىن اناعۇرلىم كوپ اداممەن ۋبولسىپ، شىنجاڭدىقە ـ تاردىڭ سىتىق نقىلاستى ەكەنمىن اناعۇرلىم كوپ ادامعا ايتامىز .

”كەلۇدەن بۇرىن ۋۇرمىجىنى قۇمدى شولدەگى قالا عوي دەپ ويلايتىنە ـ مەن، كەلگەننەن كەيىن گۇلدەنگەن ۇلكەن قالا ەكەندىگىن، وسىزاماندانۇي مەرەكشە ەكەندىگىن كوردىك، ېمىز شىنجاڭدا ساياحاتتاۋعا ايرىقشانتىزارمىز“! ـ دەدى جاپونىالىق ساياحاتشى گۇڭچۇان جىڭجاڭ .

(باسى 1 ـ بەتتە)

قاشقار اۋەجايى جولاۋشىلارعا قىزمەت ەتەۋ ۋبولمىنىڭ ورنىباسار باسقارۇشە ـ سى ۋاڭ ياۋ بىلاي دەپ تانىستىردى؛ تايياۋدان بەرى اۋەجايىمىزدا كۇنىنە قا ـ بىلدانغان ساياحاتشىلار ۋيىرمەلەرىنىڭ ۇزدىكىسى ارتۇننا بايلانىستى، ۋارقايد ـ سى اۋياتىسيا سەرىكتەستىكتەرى تاسىمال قۇاتىن ارتىرىپ، سىيىمدى ۇشاققار ـ دىڭ كەزەك سانىن كوبەيتتى .6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنىنە دەيىن قاشقار اۋەجايىنان بىيلغى ۇشپە ـ قونعان ۇشاق سانى 11 مىڭ 15 (رەت) بولسپ، ساپكەس مەزگىلدەگىدەن %59.40 ارتقان؛ اۋەجايغا كىرىپ ـ شىققان جولاۋشىلاردىڭ جالىي سانى ۋېر مىللىيون 360 مىڭ (رەت) بولسپ، ساپكەس مەزگىلدەگىدەن %15.59 ارتقان. قازىر قاشقار اۋەجايى T1 تەرمىنال عىياراتىن وزگەرتىپ سالۇ جۇمىسىن جۇرگىزىپ، خالىقارلىق اۋە جولىن اشۇعا ويداعىداي داينىدالۇدا .

وسى كۇنگە دەيىن ۋۇرمىجى دىيويۇ خالىقارلىق اۋەجايىنىڭ بىيلغى جولاشۇيى قابىلداۋ ـ جونەلتۇ جالىي مولشەرى 10 مىللىيون ادامىنان (رەت) اسقان .5 ـ ايدان بەرى جوللاۋشىلاردىڭ كوبەيۇنە بايلانىستى جوللاۋشىلار ـ دىڭ ساپارى ۋساتتى بولۇىن قامتاماسىز ەتۇ ۇشۇىن اۋەجاي كولىكتەردى الدىن الا ورنالاستىرىپ، كۇنىنە ورتا ەسەيپەن 8200دەيى تاكسى ورنالاستە ـ رىپ، 11 مىڭداي جوللاۋشنى قامتاماسىز ەتتى . سونمەن بىرگە كوشە اۋتوبۇز ـ دارىن، اينالما جول جىلدام اۋتوبۇزدارىن ساپكەستىرىپ، جوللاۋشىلاردىڭ جو ـ لاۋشلاۋىن بار كۇشپەن قامتاماسىز ەتتى .

شىنجاڭ اۋەجايى توپى جوسپارلاۋ ـ ساتۇعا قىزمەت ەتەۋ كومپىتەتىنىڭ باسقارۇشىسى حى چىڭجى بىلاي دەپ تانىستىردى؛ جازدىق دەمالستاعى تاسە ـ مال مەزگىلىندە شىنجاڭ اۋەجايى توپى اۋياتىسيا بازارىن اشۇ تەبىنىن ارتتە ـ رىپ، كوپتەگەن اۋە جولىن جىيلەتتى، تىڭنان قوستى . ۇرمىجىدەن جاڭا سىبىرياعا، لاحورعا دەيىنگى خالىقارلىق اۋە جولدارىن قالپىنا كەلتىردى . ۋۇرمىجى مەن بەيجىڭ، گۇاڭجىۋ، حاڭجىۋ، كۇنىيڭ سياقتى جەرلەر اراسىندا ـ عى شىنجاڭنان شىعاتىن اۋە جولدارىن جىيلەتتى؛ قۇلجىدان جىڭجىۋعا، ۇنجىۋعا دەيىنگى اۋە جولدارى سياقتى شىنجاڭنان سىرت جەرلەرگە توتە بارۇعا ارنالغان اۋە جولدارىن تىڭنان قوستى، جىيلەتتى . شىنجاڭ كولەمىندە ۇرمىجە ـ دەن كورلا، قۇلجا، قاناس سياقتى جەرلەرگە دەيىنگى اۋە جولدارىن جىيلەت ـ تى؛ قاناس، قۇلجا، قاشقار سياقتى 5A دارەجەلى كورنىسى وڭمىرلەرىنىڭ قالا رالىق تارماق اۋە جولىندا ۇزارا قاتىناۋعا ارنالغان اۋە جولىن تىڭنان قوسپ، جوللاۋشىلاردىڭ جوللاۋشلاۋىنا اناعۇرلىم كوپ تاڭداۋ مۇمكىندىگىن ازىرلەدى .